

UMC Utrecht

Spermadonatie folder voor potentiële spermadonoren

Informatie voor potentiële spermadonoren

In Nederland zijn veel mensen met een onvervulde kinderwens. Dit zijn bijvoorbeeld paren waarbij de man geen spermacellen heeft, maar ook alleenstaande of lesbische vrouwen. Deze 'wensouders' ervaren hun kinderloosheid als een groot gemis. Dit kan veel emotionele stress veroorzaken. Behandeling met donorsperma kan een oplossing bieden voor vrouwen met een onvervulde kinderwens.

Behoeftte aan spermadonoren

Er is een toenemende vraag naar behandelingen met donorsperma. Het aantal kinderen dat per donor verwekt mag worden, is beperkt tot maximaal twaalf gezinnen. Daarom is het belangrijk dat er voldoende donoren zijn die bereid zijn hun sperma af te staan.

Wat is een spermadonorbank?

Een spermadonorbank is een laboratorium waar zaadcellen van gezonde spermadonoren worden ingezameld, ingevroren en bewaard. Deze zaadcellen kunnen worden gebruikt voor vrouwen met een kinderwens. Het sperma kan gebruikt worden voor verschillende behandelingen zoals Kunstmatige Inseminatie van Donorsperma (KID) of eventueel voor een In Vitro Fertilisatie (IVF-behandeling).

Welke vrouwen komen in aanmerking voor donorsperma?

Er zijn verschillende redenen waarom vrouwen gebruik willen maken van donorsperma.

- Vrouwen met een partner die geen, onvoldoende of afwijkende zaadcellen heeft in zijn sperma;
- Vrouwen van wie de man een ernstige erfelijke ziekte heeft;
- Alleenstaande vrouwen;
- Lesbische paren.

Wanneer komt u in aanmerking als spermadonor?

Om als spermadonor in aanmerking te komen, moet u voldoen aan de onderstaande criteria.

- U bent gezond en uw leeftijd is tussen de 22 t/m 45 jaar;
- U heeft geen verhoogd risico op geslachtsziekten;
- U bent bereid om voor een periode van 1 tot 2 jaar op regelmatige basis sperma te doneren;
- U zorgt ervoor dat u in de periode van spermadonatie geen verhoogd risico loopt op het krijgen van geslachtsziekten;
- U heeft geen bezwaar dat uw gegevens verstrekt worden aan een kind dat de leeftijd van 16 jaar bereikt.

In de volgende situaties kunt u geen spermadonor worden:

- U heeft een erfelijke aandoening, of in uw familie komen erfelijke aandoeningen voor;
- U heeft een verhoogd risico op een seksueel overdraagbare aandoening, zoals bijvoorbeeld hiv door onbeschermd wisselende contacten;
- U gebruikt drugs, of heeft dit ooit gebruikt (intraveneus drugsgebruik);
- U bent al donor bij een andere spermabank, of u bent in de privé situatie actief als spermadonor.

Spermadonor worden, hoe werkt het?

In Nederland mag een spermadonor voor minimaal zes en maximaal twaalf gezinnen doneren. Voor één zwangerschap zijn gemiddeld twee tot drie donaties nodig. Het maximaal aantal gezinnen wordt in overleg met u vastgesteld. Een donor kan niet bepalen aan wie het sperma wordt afgestaan en kan geen beroep doen op het vaderschap. Verder heeft de donor geen recht om het kind bij naam en toenaam te kennen. Een donor mag wel weten hoeveel kinderen er zijn verwekt met zijn sperma. Een donor mag te allen tijde zijn donatie stopzetten. Juridisch is vastgelegd dat een spermadonor géén financiële verplichtingen heeft of zal hebben voor de kinderen die met zijn sperma zijn verwekt.

Spermadonorschap en anonimiteit?

Spermadonoren willen spermadonor zijn vanuit een onzelfzuchtig oogpunt. Spermadonoren zijn niet de wettelijke of sociale vader van het kind dat ontstaat uit behandelingen met donorsperma. Er bestaat geen familierechtelijke band. In Nederland is in de wet 'donorgegevens kunstmatige bevruchting' van 1 juni 2004 vastgelegd, dat kinderen het recht hebben om te weten van wie ze afstammen. Zodra er een zwangerschap is ontstaan uit een behandeling met donorsperma, worden zowel de moeder als de donor aangemeld bij de Stichting donorgegevens kunstmatige bevruchting (Sdcb) van het ministerie van VWS (hierna genoemd de Stichting). Aan spermadonoren wordt gevraagd een zogenaamd donorpaspoort in te vullen. In dit paspoort staan sociale gegevens, uiterlijke kenmerken, karaktereigenschappen en hobby's van de donor. Deze gegevens uit het donorpaspoort worden ook doorgegeven aan de Stichting. De Stichting verstrekt uiterlijke en sociale donorgegevens aan de ouders van donorkinderen en vanaf de leeftijd van twaalf jaar ook aan de donorkinderen zelf. Hiermee kan voor een deel antwoord gegeven worden op de afstammingsvragen. Vanaf de leeftijd van 16 jaar kan het kind persoonsidentificerende gegevens van de donor opvragen. De persoonsidentificerende gegevens van de donor zijn alleen door het kind op te vragen en niet door de ouders. Indien het donorkind contact wenst, wordt hierover via de Stichting tussen donor en kind bemiddeld. De Stichting verstrekt ook medische gegevens van donoren en kinderen op aanvraag van huisartsen.

Op de website van de de Stichting donorgegevens kunstmatige bevruchting, www.donorgegevens.nl, kunt u informatie vinden over hoe de Stichting met donorgegevens omgaat.

Hoe kunt u zich aanmelden als spermadonor?

Als u geïnteresseerd bent in het spermadonorschap dan kunt u zich aanmelden via het e-mailadres van het UMC Utrecht: spd@umcutrecht.nl

Na uw aanmelding:

- Krijgt u een vragenlijst toegestuurd over o.a. uw gezondheid;
- Krijgt u een eerste afspraak met het fertiliteitslaboratorium.

Uw eerste bezoek aan het fertiliteitslaboratorium

Als eerste testen we uw sperma op kwaliteit en invriesbaarheid. De kwaliteit van het sperma is het beste als u drie tot vijf dagen seksuele onthouding hebt gehad. Er is bij het fertiliteitslaboratorium een speciale ruimte om sperma te produceren.

Van minstens de helft van de mannen die zich aanmelden als spermadonor blijkt dat het sperma, ondanks goede kwaliteit, het invries- en ontdooiproces niet voldoende te overleven. Veel mannen moeten we dan ook helaas op deze grond afwijzen voor het spermadonorschap. Daarnaast worden strikte criteria gehanteerd met betrekking tot aandoeningen (bij uzelf of in de familie) die mogelijk een erfelijk karakter hebben. Ook op basis hiervan moeten we regelmatig mogelijke donoren afwijzen. Als de test goed is, krijgt u een intakegesprek met de gynaecoloog en een geneticus.

Het gesprek met de gynaecoloog

In het gesprek met de gynaecoloog komen de volgende onderwerpen aan de orde:

- Uw motivatie;
- Het aantal gezinnen waarvoor u wilt donoren (maximaal twaalf);
- Vragen over erfelijke aandoeningen;
- Vragen over uw risico op seksueel overdraagbare aandoeningen;
- Informatie over donoren.

Het genetisch onderzoek

Na het gesprek met de gynaecoloog wordt er een afspraak gemaakt met een arts van de afdeling klinische genetica. Het doel van dit gesprek is te achterhalen of er ernstige, erfelijke aandoeningen in de familie voorkomen. Als dat zo is, kunt u geen spermadonor worden. Er wordt contact met u opgenomen zodra de uitslag van klinische genetica bekend is. Het kan zijn dat klinische genetica meer informatie van u of uw familieleden nodig heeft. In dat geval duurt het langer voordat bekend wordt of u verder kunt met het donortraject.

Wanneer bent u geschikt als spermadonor?

Als alle uitslagen en gesprekken met de verschillende medewerkers goed zijn dan hoort u of u bent geaccepteerd als spermadonor. Vanaf dat moment brengt u regelmatig een bezoek aan de kliniek voor spermadonatie.

Hoe lang blijft u sperma doneren?

Aan donoren wordt gevraagd één tot drie jaar te doneren. Dit houdt vijftig tot honderd donaties in. De meeste donoren komen één keer per maand langs voor een donatie.

Het is voor de kwaliteit van de zaadcellen beter als het sperma in het ziekenhuis wordt geproduceerd in een van de daarvoor bestemde herenkamers, zodat het snel kan worden ingevroren. Bij hoge uitzondering mag het sperma ook thuis worden geproduceerd. Dit moet in een schoon potje, dat u bij het fertiliteitslaboratorium kunt krijgen. Het sperma moet binnen drie kwartier bij het laboratorium worden ingeleverd. Is het sperma namelijk langer onderweg, dan betekent dit kwaliteitsverlies van de zaadcellen.

In de periode dat u sperma doneert wordt er regelmatig een bloedonderzoek uitgevoerd. Sommige aandoeningen hebben een incubatietijd van enkele maanden. Daarom wordt het ingevroren sperma pas vrijgegeven en gebruikt voor inseminaties als de bloedtesten een half jaar later nog steeds negatief zijn. U wordt op de hoogte gebracht van alle afwijkende uitslagen.

Wat houdt het bloedonderzoek in?

Iedere drie maanden wordt uw bloed en sperma onderzocht op seksueel overdraagbare aandoeningen (aids, chlamydia, gonorrhoe, syfilis, hepatitis B en C, htlv I en II). Deze testen worden pas ingezet na het onderzoek over de invriesbaarheid van het sperma. Dat wil dus zeggen als de invriesbaarheid niet voldoende is, de bloedmonsters en kweken niet naar het laboratorium gebracht worden en er dus geen uitslagen zullen komen.

Bent u tijdens een donatieperiode mogelijk besmet geraakt met een geslachtsziekte? Laat het ons dan zo snel mogelijk weten!

Wanneer stopt u als spermadonor?

Als u zelf wilt stoppen met doneren, kan dat op elk moment. Wel vragen we u om zes maanden later nog eenmaal uw bloed te laten testen. Zo kunnen we uw laatst ingeleverde sperma nog veilig gebruiken. Er kan ook een medische reden zijn waarom u moet stoppen met doneren.

U stopt met doneren als:

- Uw sperma in de loop van de tijd in kwaliteit is achteruitgegaan en onbruikbaar is geworden;
- Het afgesproken aantal gezinnen (maximaal twaalf) met één of meer kinderen, is bereikt;
- Als u de leeftijd van 56 jaar heeft bereikt wordt uw sperma niet meer ingezet voor een eerste kind, wel voor vrouwen die een tweede kind willen van dezelfde donor.

Hoe gaan we om met uw gegevens?

Het UMC Utrecht gaat zorgvuldig met uw gegevens om. Binnen het UMC Utrecht is de identiteit van spermadonoren - naam, adres, enzovoort - alleen bij de medewerkers, werkzaam binnen de voortplantings-geneeskunde, bekend. Voor andere medewerkers worden deze gegevens afgeschermd.

Indien uw gegevens wijziging?

De Stichting donorgegevens kunstmatige bevruchting bewaart uw gegevens. Uw code/naam is gekoppeld aan de identiteitsgegevens van de vrouwen bij wie het kind is verwekt. Adreswijzigingen moet u zelf aan de Stichting doorgeven. Ook als u komt te overlijden is het belangrijk dat dit aan ons wordt doorgeven. Daarom is het belangrijk dat iemand in uw omgeving weet dat u spermadonor bent. Wilt u meer weten over de registratie en het gebruik van donorgegevens? Kijk dan op de website van de Stichting donorgegevens kunstmatige bevruchting.

Krijgt u een vergoeding?

Het is in Nederland niet geoorloofd om te betalen voor spermadonaties. Wel krijgt u, indien u goedgekeurd bent als spermadonor, voor ieder bezoek aan het fertiliteitslaboratorium een onkostenvergoeding.

Hebt u nog vragen?

Heeft u na het lezen van deze folder nog vragen, dan kunt u altijd contact opnemen met een medewerker van de polikliniek voortplantings-geneeskunde. U kunt ons mailen via spd@umcutrecht.nl. De polikliniek is bereikbaar van ma t/m vrij op telefoonnummer 088 75 588 80 en kies hier voor het verpleegkundig spreekuur.

Divisie vrouw en baby

Voortplantingsgeneeskunde

UMC Utrecht, Heidelberglaan 100, Postbus 85500, 3508 GA Utrecht
Tel 088 75 555 55

www.umcutrecht.nl

© 2020, UMC Utrecht

Bezoekadres:
Heidelberglaan 100
3584 CX UTRECHT

Postadres:
Postbus 85500
3508 GA UTRECHT

www.umcutrecht.nl
T. +31 (0)88 75 555 55